

07.3 Τριάντα εννιά καφενεία και ένα κουρείο (04/02/2022)

Ενότητες

1^η Ενότητα

Η πολύτιμη σχέση ... και γαρίδες με ντομάτα.

Η γνωριμία με τα λουκούμια – καφενεία.

2^η Ενότητα

Στο Μόλυβο ... όλα γλυκά, αθόρυβα.

Αναμνήσεις από το κουρείο του πατέρα.

3^η Ενότητα

Μέσα στη νύχτα ... Κανείς να μη μου τα πάρει.

Αναμνήσεις από τα καφενεία και τον παλιό τρόπο ζωής στον Μόλυβο.

Λέξεις

Ιδιαίτερος, καθαρός, κατακλύζω, κουκουλώνω, μοσχοβολώ, μπόλικος, περιποιημένος, χαίρομαι, ωραίος.

Περιγραφή χώρου

Η περιγραφή ενός χώρου που επισκεφτήκαμε ή γνωρίζουμε αποτελεί κυρίως μια υποκειμενική ματιά στον χώρο αυτό, επειδή γράφουμε τι αρέσει ή τι δεν αρέσει σε εμάς.

Κάποια πράγματα όμως θα πρέπει **αντικειμενικά** (δεν έχουν σχέση με το τι νιώθουμε) να υπάρχουν.

Ποιος είναι ο χώρος, πώς ονομάζεται και πού βρίσκεται.

Γενικές και ειδικές πληροφορίες γι' αυτόν.

Πώς είναι:

A)εξωτερικά

B)εσωτερικά

Ποιοι άνθρωποι σχετίζονται με τον χώρο (ποιοι ζουν εκεί, με τι ασχολούνται, περιστατικά και γεγονότα που είδαμε, μάθαμε ή ακούσαμε).

Συνεχίζουμε με πιο **υποκειμενικά** στοιχεία :

Πότε και για ποιο λόγο γνωρίσαμε το χώρο αυτό.

Ποιες είναι οι σκέψεις, τα συναισθήματά μας και οι ιδέες μας, αν υπάρχουν, γι' αυτόν.

Όταν περιγράφουμε έναν χώρο χρησιμοποιούμε :

Ρήματα σε χρόνο ενεστώτα, αν αναφερόμαστε σε κάποιον χώρο που υπάρχει σήμερα, διαφορετικά χρησιμοποιούμε παρελθοντικούς χρόνους.

Επίθετα ή επιθετικούς προσδιορισμούς για παραστατικότητα και ζωντάνια.

Κυριολεξία και μεταφορά

Κυριολεξία έχουμε όταν χρησιμοποιούμε μια λέξη ή φράση με

τη **βασική**, την **πραγματική** της **σημασία**.

π.χ. *Κόβει το ψωμί σε φέτες.* (= χωρίζει σε κομμάτια, τεμαχίζει· κυριολεκτική σημασία του ρ. *κόβει*)

Ψυχρός καιρός. (= κρύος· κυριολεκτική σημασία του επιθ. *ψυχρός*)

Μεταφορά έχουμε όταν χρησιμοποιούμε μια λέξη ή φράση με **διαφορετική από την πραγματική της σημασία**. Κατά τη μεταφορά, δηλαδή, μεταφέρουμε τη σημασία μιας λέξης ή φράσης σε άλλες που έχουν κάποια μικρή ή μεγάλη ομοιότητα, με αποτέλεσμα ο λόγος μας να γίνεται πιο παραστατικός και εκφραστικός, π.χ. *Κόβει το μυαλό του.* (= είναι πολύ έξυπνος· φράση όπου το ρ. *κόβει* χρησιμοποιείται μεταφορικά)

Ψυχρός άνθρωπος. (= άνθρωπος που δείχνει απάθεια και αδιαφορία· το επίθ. *ψυχρός* χρησιμοποιείται μεταφορικά)

Απλές και επαυξημένες προτάσεις

Η **πρόταση** είναι μια οργανωμένη ομάδα λέξεων που εκφράζει ένα ολοκληρωμένο νόημα.

π.χ. *Το χωριό μου τότε είχε πολλά και ωραία καφενεία.*

Οι προτάσεις, ανάλογα με τα συστατικά τους (τους όρους δηλαδή που περιέχουν), μπορούν να χωριστούν σε:

α) **απλές** → Είναι οι **προτάσεις που έχουν μόνο τους κύριους όρους**, δηλαδή το **υποκείμενο** (τη λέξη για την οποία γίνεται λόγος στην

πρόταση και απαντά στην ερώτηση *ποιος, ποια, ποιο/ποιοι, ποιες, ποια κάνει/κάνουν* αυτό που δηλώνει το ρήμα) και το **κατηγορημα** (ό,τι λέγεται μέσα στην πρόταση για το υποκείμενο – το κατηγορημα αποτελείται από το ρήμα, το αντικείμενο ή το κατηγορούμενο.

Π.χ. Τα καφενεΐα (Υποκείμενο) μοσχοβολούσαν (Κατηγορημα)

Τα καφενεΐα (Υποκείμενο) ήταν ανοιχτά (Κατηγορημα)

Το χωριό (Υποκείμενο) είχε καφενεΐα (Κατηγορημα)

β) **Επαυξημένες** → Είναι οι προτάσεις που, εκτός από τους κύριους όρους, έχουν και άλλους δευτερεύοντες, τους προσδιορισμούς (λέξεις δηλαδή όπως τα επίθετα που συνοδεύουν τα ουσιαστικά ή τα επιρρήματα που δηλώνουν πότε, πού, πώς κ.λπ. έγινε αυτό που δηλώνει το ρήμα - λέξεις ή φράσεις που τις χρησιμοποιούμε για να μεγαλώσουμε και να ομορφύνουμε μια πρόταση, δίνοντας παράλληλα περισσότερες πληροφορίες).

Π.χ. Τα **όμορφα πέτρινα** καφενεΐα **του χωριού** μοσχοβολούσαν.

Τα **παραδοσιακά** καφενεΐα ήταν ανοιχτά **όλη μέρα**.

Το χωριό **του πατέρα της** είχε **πολλά παραδοσιακά** καφενεΐα, **επιπλωμένα με πολύ γούστο**.